

2023/2868(RSP)

27.11.2023

PŘEDBĚŽNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o vícestranných jednáních s ohledem na 13. zasedání Konference ministrů Světové obchodní organizace (WTO) v Abú Dhabí ve dnech 26.–29. února 2024
(2023/2868(RSP))

Bernd Lange, Jörgen Warborn
za Výbor pro mezinárodní obchod

Usnesení Evropského parlamentu o vícestranných jednáních s ohledem na 13. zasedání Konference ministrů Světové obchodní organizace (WTO) v Abú Dhabí ve dnech 26.–29. února 2024 (2023/2868(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na Marrákešskou dohodu ze dne 15. dubna 1994 o zřízení Světové obchodní organizace (WTO),
- s ohledem na prohlášení ministrů z Dohá přijaté na úrovni WTO dne 14. listopadu 2001¹,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o WTO, zejména na usnesení ze dne 25. listopadu 2021 o vícestranných jednáních s ohledem na 12. zasedání Konference ministrů Světové obchodní organizace (WTO)², ze dne 29. listopadu 2018 o Světové obchodní organizaci: dalším postupu³ a usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o krizi Odvolacího orgánu WTO⁴,
- s ohledem na výsledné dokumenty přijaté na základě konsensu na výročních zasedáních Parlamentní konference o WTO dne 7. prosince 2018 v Ženevě⁵ a dne 10. prosince 2017 v Buenos Aires⁶,
- s ohledem na výsledky 12. zasedání Konference ministrů WTO konaného v Ženevě v červnu 2022, které zahrnují výsledný dokument, řadu ministerských rozhodnutí a prohlášení a Dohodu o subvencích na rybolov,
- s ohledem na výsledky 11. zasedání Konference ministrů WTO konaného v Buenos Aires v prosinci 2017, které zahrnují řadu ministerských rozhodnutí a společných prohlášení o elektronickém obchodu, usnadnění investic, regulaci vnitrostátních služeb a o mikropodnicích a malých a středních podnicích, a s ohledem na prohlášení z Buenos Aires o obchodu a posílení hospodářského postavení žen schválené dne 12. prosince 2017 v rámci 11. zasedání,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN,
- s ohledem na Pařížskou dohodu, která je součástí Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu a jež nabyla účinnosti v listopadu 2016,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. února 2021 nazvané „Přezkum obchodní

¹ Prohlášení ministrů z Dohá (WT/MIN(01)/DEC/1) ze dne 14. listopadu 2001 2001.

² Úř. věst. C 224, 8.6.2022, s. 89.

³ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 113.

⁴ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 62.

⁵ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/158345/outcome_document-final-e.pdf.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/231517/2017_PCWTO_outcome_EN.pdf.

politiky – Otevřená, udržitelná a sebevědomá obchodní politika“ a na jeho přílohu s názvem „Reforma WTO: Na cestě k udržitelnému a účinnému mnohostrannému obchodnímu systému“ (COM(2021)0066),

- s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro mezinárodní obchod,
- A. vzhledem k tomu, že WTO byla vytvořena za účelem další liberalizace obchodu se zbožím a službami, posílení multilateralismu a podpory otevřeného, inkluzivního a nediskriminačního mnohostranného obchodního systému založeného na pravidlech s cílem zlepšit životní podmínky lidí na celém světě; vzhledem k tomu, že hlavním cílem obchodní politiky EU je přispívat k harmonickému rozvoji světového obchodu, postupnému odstraňování omezení v mezinárodním obchodu a v oblasti přímých zahraničních investic a ke snižování celních a jiných překážek; vzhledem k tomu, že obchod má zásadní význam a je klíčovým nástrojem pro podporu a doplnění úsilí o dosažení udržitelného růstu a zlepšení životní úrovně, zajištění plné zaměstnanosti a velkého a trvale rostoucího objemu reálných příjmů v souladu s cílem udržitelného rozvoje;
- B. vzhledem k tomu, že silný, otevřený a inkluzivní mnohostranný obchodní systém hraje zásadní úlohu při plnění globálních cílů v oblasti změny klimatu a dosahování nulových čistých emisí, například prostřednictvím výměny zboží a služeb nezbytných pro čisté technologie a oběhové hospodářství;
- C. vzhledem k tomu, že mnohostranný obchodní systém založený na pravidlech je v současné době vystaven velkému tlaku, podléhá geopolitickému napětí a jednostranným opatřením, jakož i neodůvodněnému spoléhání některých jeho členů na výjimky Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT), což se již projevuje v roztržitějším a méně předvídatelném kontextu obchodní politiky; vzhledem k tomu, že z výsledku 12. zasedání Konference ministrů WTO vyplývá, že WTO může stále uzavírat mnohostranné dohody a reagovat na mimořádné situace;
- D. vzhledem k tomu, že Dohoda WTO o subvencích na rybolov dohodnutá na 12. zasedání Konference ministrů WTO je vůbec první mnohostrannou obchodní dohodou s ústředním prvkem v podobě udržitelnosti životního prostředí, která stanoví závazný soubor celosvětových pravidel, jež mají omezit škodlivé dotace poskytované vládami odvětví rybolovu, jak je stanoveno v rámci cíle udržitelného rozvoje č. 14.6; vzhledem k tomu, že dohoda dosud neobsahuje pravidla týkající se subvencí na rybolov, které přispívají k nadměrné kapacitě a nadměrnému rybolovu, neboť o těchto pravidlech se stále ještě jedná;
- E. vzhledem k tomu, že dne 11. prosince 2019 přestal fungovat Odvolací orgán WTO, čímž došlo k zastavení funkční, nezávislé a nestranné odvolací fáze; vzhledem k tomu, že na 12. zasedání Konference ministrů WTO se členové WTO zavázali vést diskuse s cílem zajistit do roku 2024 plně a řádně fungující systém řešení sporů, který bude přístupný všem členům WTO;
- F. vzhledem k tomu, že Evropský parlament spolu s Meziparlamentní unií hraje již více než 20 let klíčovou úlohu při vytváření parlamentního rozměru WTO prostřednictvím Parlamentní konference o WTO;

- G. vzhledem k tomu, že 13. zasedání Konference ministrů WTO se bude konat ve dnech 26. až 29. února 2024 v Abú Dhabí (Spojené arabské emiráty);
1. znovu opakuje své odhodlání plně prosazovat trvalou hodnotu multilateralismu a zdůrazňuje, že mnohostranný systém pro řízení obchodu je nezbytný; vyzývá k přijetí obchodní agendy založené na spravedlivém obchodu podle pravidel ve prospěch všech, která přispěje k udržitelnému hospodářskému růstu a prosperitě, a posílí tak mír a bezpečnost; poukazuje na význam cílů udržitelného rozvoje, sociálních, environmentálních a lidských práv a zajištění, aby mnohostranně dohodnutá a harmonizovaná pravidla byla uplatňována všemi;
 2. naléhavě vyzývá všechny členy WTO, aby se zavázali k úsilí o úspěšný výsledek 13. zasedání Konference ministrů WTO; domnívá se, že toto zasedání by se mělo stát výchozím bodem pro rozvoj a modernizaci WTO, jež jí umožní plnit úlohu při řešení výzev 21. století, včetně otázek, jako je změna klimatu a udržitelnost; naléhavě vyzývá všechny členy WTO, aby zintenzivnili své úsilí a zaměřili se na hmatatelné výsledky, které ukazují, že WTO je schopna řešit současné výzvy; vítá pokyny vydané na zasedání vyšších úředníků ve dnech 22. a 23. října 2023; žádá zejména členy WTO, aby uzavřeli druhou fázi mnohostranné dohody o subvencích na rybolov a přijali komplexní balíček institucionální reformy, včetně rozhodnutí, které by vedlo k plně funkčnímu systému řešení sporů;
 3. domnívá se, že nyní je naléhavě nutné přistoupit k podstatné reformě WTO, což by se mělo odrazit ve výsledcích 13. Konference ministrů; oceňuje veškeré úsilí, které bylo v tomto ohledu vynaloženo od poslední ministerské konference; vyzývá členy WTO, aby přijali komplexní balíček pro přezkum funkcí WTO v oblasti monitorování, vyjednávání, projednávání a řešení sporů, v němž by měla být věnována náležitá pozornost také parlamentnímu rozměru WTO s cílem zvýšit účinnost, inkluzivnost, transparentnost a legitimitu WTO;
 4. vítá konstruktivní zapojení všech členů WTO do obnovy plně fungujícího systému řešení sporů; oceňuje práci zprostředkovatele při řízení procesu, který by měl vést k předložení konsolidovaného návrhu znění na 13. zasedání Konference ministrů; vyzývá členy WTO, aby na 13. zasedání Konference ministrů dosáhli dohody o systému řešení sporů; připomíná, že hlavním cílem by měl zůstat závazný, dvoustupňový a nezávislý proces;
 5. naléhavě vyzývá všechny členy WTO, kteří tak dosud neučinili, aby urychleně ratifikovali Dohodu WTO o subvencích na rybolov, aby tato dohoda vstoupila v platnost co nejdříve, přičemž je zapotřebí, aby ji ratifikovaly dvě třetiny členů; zdůrazňuje, že je zásadně důležité, aby bylo také dosaženo dohody o pravidlech pro subvence na rybolov, které přispívají k nadbytečné kapacitě a nadměrnému rybolovu, s cílem dosáhnout udržitelnosti oceánů;
 6. zdůrazňuje, že je třeba zohlednit rozvojovou dimenzi WTO, a to i prostřednictvím reformního procesu WTO a upravení zvláštního a diferencovaného zacházení tak, aby odpovídalo 21. století; vítá v této souvislosti již přijaté rozhodnutí o rozšíření podpůrných opatření na pomoc nejméně rozvinutým zemím na cestě k ukončení statusu nejméně rozvinutých zemí s cílem poskytnout hladké a udržitelné přechodné období pro

odnětí obchodních preferencí;

7. zdůrazňuje, že je třeba oživit diskuse o státní podpoře průmyslových odvětví v rámci WTO s cílem zvýšit transparentnost a upravit soubor pravidel WTO pro subvence, a tím reagovat na současné výzvy a účinně řešit negativní vedlejší účinky, jako je nadbytečná kapacita; domnívá se, že 13. zasedání Konference ministrů by mělo zahájit časově omezený pracovní program, který by umožnil jednání o státních intervencích na podporu průmyslových odvětví s cílem poskytnout doporučení pro 14. zasedání Konference ministrů;
8. zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout pokroku v jednáních o zemědělství s cílem dosáhnout věrohodných výsledků v otázkách, jako je udržování veřejných zásob pro účely potravinového zabezpečení, domácí podpora, přístup na trh, bavlna, omezení vývozu, hospodářská soutěž při vývozu a posílení zemědělského odvětví, a tak reagovat na současné výzvy, včetně možností obživy na venkově a udržitelnosti životního prostředí;
9. očekává, že reforma WTO vytvoří snadnější způsob, jak začlenit otevřené vícestranné dohody do mnohostranné struktury s cílem zajistit pokrok v oblastech, na něž dosud nejsou připraveni všichni členové; vyzývá všechny členy WTO, aby se zamysleli nad způsobem, jak vytvořit nový systém posílené spolupráce, který by byl používán v Evropské unii, a na tomto základě zavedli jednoduchý mechanismus, který umožní začlenit výsledné dohody do struktury WTO;
10. vítá uzavření jednání o dohodě o usnadnění investic pro rozvoj s cílem vytvořit transparentnější, účinnější a předvídatelnější prostředí pro usnadnění přeshraničních investic a účasti rozvojových zemí na globálních investičních tocích; podporuje začlenění této dohody do souboru pravidel WTO podle přílohy 4 o vícestranných obchodních dohodách, jak je stanoveno v článku X.9 Dohody o WTO, a domnívá se, že to může sloužit jako vzor pro budoucí vícestranné dohody;
11. zdůrazňuje význam regulace digitálního obchodu, neboť v současné době představuje 25 % celkového obchodu, a to jak na mnohostranné, tak na vícestranné úrovni; podporuje snahy o nalezení spravedlivého a trvalého řešení pro elektronické přenosy v souvislosti s moratoriem; vítá a podporuje širokou členskou základnu, ambiciózní agendu pro vyjednávání i pokrok, jehož bylo dosud dosaženo v souvislosti s vícestrannými jednáními WTO o elektronickém obchodu; zdůrazňuje význam volného toku elektronických přenosů, které mají zásadní význam pro digitální obchod a snižují náklady na obchodování, zvyšují blahobyt spotřebitelů a konkurenceschopnost vývozu a přináší značné výhody, zejména malým a středním podnikům a rozvojovým zemím; připomíná svůj postoj, že případná dohoda musí zaručit přístup na trh pro zboží a služby související s elektronickým obchodem ve třetích zemích, jakož i ochranu práv spotřebitelů a pracovních práv a usnadnit podnikatelské inovace; zdůrazňuje, že případná dohoda o elektronickém obchodu musí být v souladu se stávajícími i budoucími právními předpisy EU týkajícími se datových toků, lokalizace údajů a zdrojového kódu a zaručovat dostatečný politický prostor pro regulaci digitální oblasti; vyzývá všechny partnery, aby se plně zapojili do úsilí o uzavření jednání do 13. zasedání Konference ministrů a podporovali je;
12. připomíná závazek WTO vůči mikropodnikům a malým a středním podnikům

a připomíná, že mikropodniky a malé a střední podniky tvoří podstatnou část světové ekonomiky a mají nevyužitý potenciál v globálních hodnotových řetězcích; naléhavě vyzývá členy, aby i nadále hledali řešení, která by pomohla mikropodnikům a malým a středním podnikům zvýšit jejich účast na světovém obchodu, a to s přihlédnutím ke specifickým potřebám rozvojových zemí;

13. domnívá se, že výsledkem 13. zasedání Konference ministrů by měl být akční program pro obchodní politiku, který podpoří cíle udržitelného rozvoje pro rok 2030 a Pařížskou dohodu; důrazně vybízí členy WTO, aby zvážili veškerá možná opatření s cílem přispět k omezení emisí skleníkových plynů v souladu s Rámcovou úmluvou Organizace spojených národů o změně klimatu, posílit soulad s Pařížskou dohodou a klimatickou neutralitu a zlepšit spolupráci v rámci WTO na opatřeních přijatých na domácím trhu; vítá konstruktivní diskuse vedené v rámci strukturovaných diskusí o obchodu a environmentální udržitelnosti; zdůrazňuje, že je třeba pokročit v diskusi o zboží a službách, které pomáhají řešit problémy v oblasti životního prostředí a klimatu; naléhavě vyzývá EU, aby zvýšila povědomí o svých právních předpisech v oblasti udržitelnosti, jako je mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, a odlesňování, a vysvětlila důvody, které k nim vedly, aby se zajistilo, že budou uznány jako skutečný pokus o zvýšení udržitelnosti obchodu;
14. opětovně potvrzuje, že existuje souvislost mezi rovností žen a mužů a inkluzivním rozvojem, a zdůrazňuje, že posílení postavení žen je klíčové pro vymýcení chudoby a že odstranění překážek bránících účasti žen na obchodu a zároveň řešení nepříznivých dopadů současných obchodních pravidel na ženy v jejich vícenásobných rolích má zásadní význam pro hospodářský rozvoj; vybízí všechny členy WTO, aby podepsali prohlášení o obchodu a posílení hospodářského postavení žen přijaté v roce 2017 v Buenos Aires, a naléhavě vyzývá jeho signatáře, aby dostáli svým závazkům; vítá zřízení neformální pracovní skupiny WTO pro obchod a gender; blahopřeje WTO k uspořádání Světového obchodního kongresu o genderu v prosinci 2022 - první mezinárodní výzkumné konference o obchodu a genderu;
15. žádá Komisi a Radu, aby zajistily, že Parlament bude i nadále úzce zapojen do příprav 13. zasedání Konference ministrů a že bude během konání Konference ministrů v roce 2024 okamžitě informován o aktuálním vývoji a konzultován;
16. vyzývá členy WTO, aby zajistili demokratickou legitimitu a transparentnost posílením parlamentního rozměru WTO a parlamentní konference; zdůrazňuje význam činnosti Parlamentní konference o WTO pořádané společně Evropským parlamentem a Meziparlamentní unií; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby měli poslanci lepší přístup na obchodní jednání a byli zapojeni do vytváření a provádění rozhodnutí WTO;
17. vyzývá členy WTO, aby zintenzivnili výměnu se všemi zúčastněnými stranami, včetně občanské společnosti a obchodních organizací, a aby prohloubili spolupráci s dalšími mezinárodními organizacemi, jako je Mezinárodní organizace práce a v širším smyslu celý systém OSN; očekává, že vedoucí představitelé budou na různých úrovních více komunikovat o výhodách obchodu založeného na pravidlech;
18. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a generální ředitelce Světové obchodní organizace.